

ROM INTEGRAAL ADVIES

Aan Gemeente Utrechtse Heuvelrug
T.a.v. [REDACTED]
Onderwerp Milieuadvies Rijksweg 1 in Leersum
Adviseur ROM [REDACTED]
Telefoon 088 - 022 50 00
Datum 24 september 2020
Kenmerk Z/20/169387 / D - 437203

Inleiding

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft om advies gevraagd in verband met de beoogde uitbreiding van de (bedrijfs)woonfunctie en de verbouwing van het achterhuis van een monumentale boerderij aan de Rijksweg 1 in Leersum. Er is geen sprake van een vergroting van de bebouwingscontouren van de monumentale boerderij. Het achterhuis is altijd in gebruik geweest als stalling voor vee (nu: paardenboxen) en als berging. In de toekomstige situatie wordt dit een woonfunctie. De inhoud van de bedrijfswoning wordt daarmee meer dan de maximale inhoud van 600 m³ dat in het bestemmingsplan is toegestaan. De aangeleverde ruimtelijke onderbouwing is beoordeeld op onderstaande milieuthema's.

Korte conclusie

Thema	Blz.	Beoordeling	Opmerkingen en/of belemmeringen
Bodem	2	Akkoord onder voorwaarden	De resultaten van het bodemonderzoek moeten worden verwerkt in de ruimtelijke onderbouwing.
Geluid	3	Akkoord	-
Lucht	4	Niet akkoord	De ruimtelijke onderbouwing moet worden aangepast.
Externe veiligheid	7	Akkoord	-
Bedrijven en Milieuzonering	8	Niet akkoord	De onderbouwing mist een onderdeel dat ingaat op milieuzonering.
Duurzaamheid	9	Niet akkoord	De onderbouwing mist een onderdeel dat ingaat op duurzaamheid.

Bodem

Advies

1. De paragraaf 4.4 'Bodem' in de ruimtelijke onderbouwing aan te laten passen.
2. Het bodemonderzoek te accepteren als bewijsmiddel voor een geschikte bodemkwaliteit.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Niet alle onderzoeksresultaten zijn opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing.

In paragraaf 4.4 Bodem wordt niet gesproken van een bodemonderzoek. Er is inmiddels een bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dat bodemonderzoek moeten worden verwerkt in de ruimtelijke onderbouwing (laatste alinea).

2.1 De milieuhygiënische bodemkwaliteit is in voldoende mate vastgelegd.

Het bodemonderzoek geeft een representatief beeld van de milieuhygiënische bodemkwaliteit. Alle verdachte deellocaties zijn onderzocht. De onderzoeksresultaten geven geen aanleiding tot aanvullend onderzoek of sanering.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijksstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.
- Rapport: "Verkennd bodemonderzoek Rijksstraatweg 1 te Leersum", Montferland Milieu B.V., projectnummer MM20135, d.d. 25 augustus 2020.

Waaraan is getoetst?

- Wet ruimtelijke ordening;
- Wet Bodembescherming;
- Circulaire bodembescherming;
- Regeling bodemkwaliteit;
- Normen voor bodemonderzoek:
 - NEN5725 (vooronderzoek);
 - NEN5740 (regulier onderzoek).

Geluid

Advies:

1. De ruimtelijke onderbouwing op het onderdeel geluid goed te keuren.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Er is aangetoond dat geluid geen belemmering vormt voor het plan.

De planlocatie ligt niet in de zone van een weg. De omringende wegen zijn onverharde wegen met een lage intensiteit. Geluid zal geen belemmering vormen voor het plan. Dit is goed onderbouwd in de ruimtelijke onderbouwing.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijksstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.

Waaraan is getoetst?

- Wet geluidhinder;
- Wet ruimtelijke ordening.

Lucht

Advies:

1. De ruimtelijke onderbouwing aan te laten passen op het aspect luchtkwaliteit.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Er is niet aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Om de realisatie van een nieuwe woonfunctie planologisch mogelijk te maken moet aangetoond worden dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. In dit kader, dient getoetst te worden of de huidige en toekomstige luchtkwaliteit voldoet aan de eisen zoals opgenomen in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer (zie ook Bijlage - Lucht).

Daarnaast dient in te worden ingegaan op de WHO advieswaarden. De WHO hanteert advieswaarden voor fijn stof (PM10) van 20 microgram per kuub, en 10 microgram per kuub voor PM2,5, wat lager ligt dan de wettelijke grenswaarden. Pas als aan deze waarden wordt voldaan kan vanuit een goede motivering worden gesproken over acceptabele concentraties en goed woon- een leefklimaat. Ook de landelijke GGD kent een beoordelingsmethode via de gezondheidseffectscreening (GES), welke ook gebruikt kan worden als toetscriterium voor een goede ruimtelijke ordening. De huidige en toekomstige luchtkwaliteit dient getoetst te worden aan de WHO-waarden om te kunnen bepalen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

De huidige en toekomstige blootstelling aan luchtkwaliteit is bij diverse instanties eenvoudig beschikbaar. Via het geoloket op www.odru.nl zijn luchtkaarten te vinden. Andere opties zijn de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland of de monitoring NSL.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijksstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.

Waaraan is getoetst?

- Wet ruimtelijke ordening;
- Wet milieubeheer (Wet luchtkwaliteit, artikel 5.16, eerste lid, Wm);
- Besluit niet in betekende mate (NIBM).

Bijlage - Lucht

Achtergrondinformatie

Plannen dienen te voldoen aan het beginsel van een goede ruimtelijke ordening. De formele definitie van het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is: "het coördineren van de verschillende belangen tot een harmonisch geheel dat een grotere waarde vertegenwoordigt dan het dienen van de belangen afzonderlijk". Een goede luchtkwaliteit is een van de belangen, ofwel de luchtkwaliteit dient geschikt te zijn voor de beoogde functie. Daarom is inzicht in de luchtkwaliteit situatie van belang. Daarnaast wordt gekeken naar de beoordelingsmethoden die de landelijke GGD en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) hanteert. Evenzo wordt hierbij meteen geanticipeerd op de Omgevingswet, waarin gezondheid en milieu meer aan elkaar worden gekoppeld.

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer. Dit onderdeel van de Wet milieubeheer (Wm) bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. Voor PM1 en PM0,1 zijn geen wettelijke grenswaarden of WHO-advieswaarden beschikbaar. De wettelijke grenswaarden en WHO advieswaarden van NO₂, PM10 en PM2,5 zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Grenswaarden maatgevende stoffen Wm

Stof	Soort norm	Concentratie	Status
NO ₂	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	Grenswaarde
NO ₂	Uurgemiddelde (mag max. 18 keer per jaar worden overschreden)	200 µg/m ³ *	Grenswaarde
PM10	Jaargemiddelde	40 µg/m ³	Grenswaarde
PM10	Jaargemiddelde	20 µg/m ³	WHO advieswaarde
PM10	Daggemiddelde (mag max. 35 keer per jaar worden overschreden)	50 µg/m ³ 31,3 µg/m ³ (jaargemiddeld)**	Grenswaarde
PM2,5	Jaargemiddelde	25 µg/m ³	Grenswaarde
PM2,5	Jaargemiddelde	20 µg/m ³ (vanaf 2020)	Indicatieve grenswaarde (EU)
PM2,5	Jaargemiddelde blootstellingsconcentratie	20 µg/m ³	Grenswaarde#
PM2,5	Jaargemiddelde blootstellingsconcentratie (vermindering blootstelling, afh. van blootstellingsindex in 2011)	14,4 µg/m ³ (vanaf 2020)***	Richtwaarde/ streefwaarde
PM2,5	Jaargemiddelde	10 µg/m ³	WHO advieswaarde

* Van toepassing voor wegen waarvan ten minste 40.000 motorvoertuigen per etmaal gebruik maken.

** De daggemiddelde grenswaarde is voor PM10 belangrijker dan de jaargemiddelde norm van 40 µg/m³. Want de daggemiddelde norm komt ongeveer overeen met 31,3 µg/m³ jaargemiddeld.

*** Streefwaarden uit de Europese richtlijnen staan als 'richtwaarden' in de Wet milieubeheer. Deze richtwaarde staat in voorschrift 4.7 uit bijlage 2 van de Wm en geldt alleen voor de rijksoverheid.

Op grond van artikel 5.16 van de Wm kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit onder andere uitoefenen indien de bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden of de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht.

Besluit niet in betekenende mate

In dit Besluit niet in betekenende mate is bepaald in welke gevallen een project vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden 2 situaties onderscheiden:

- een project heeft een effect van minder dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀ (=1,2 µg/m³);
- een project valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorieën betreffen onder andere woningbouw met niet meer dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 woningen bij twee ontsluitingswegen, kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m² bij één ontsluitingsweg en 200.000 m² bij twee ontsluitingswegen.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij een ruimtelijke ontwikkeling uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens rekening gehouden met de luchtkwaliteit

Fijn stof (PM10)

Fijn stof draagt volgens de huidige inzichten bij aan ruim 75% van alle ziektelast van milieufactoren. Daarnaast is van fijn stof bekend dat er ook significant schadelijke effecten zijn op de gezondheid beneden de wettelijke grenswaarde van 40 microgram per kuub. De Wereld Gezondheid Organisatie hanteert daarom een advieswaarde van 20 microgram per m³. Een concentratie van boven de 20 microgram per kuub voor fijn stof wordt door de landelijke GGD bestempeld als zijnde milieugezondheidskwaliteit onvoldoende en boven de 30 microgram als zijnde zeer onvoldoende. De wettelijke jaargemiddelde concentratie ligt daar dus aanzienlijk boven.

Fijner stof (PM2,5)

fijner stof (PM2,5) is een belangrijke schadelijke component van fijn stof. De Wereld Gezondheid Organisatie hanteert daarom een advieswaarde van 10 microgram per m³. Een concentratie van boven de 10 microgram per kuub wordt door de landelijke GGD bestempeld als zijnde milieugezondheidskwaliteit onvoldoende en boven de 14 microgram als zijnde zeer onvoldoende. De wettelijke jaargemiddelde concentratie ligt met 25 microgram per kuub daar aanzienlijk boven.

De gehanteerde advieswaarden van WHO en GGD ligt aanzienlijk lager dan de wettelijke grenswaarden. Pas als aan deze waarden wordt voldaan kan vanuit een goede motivering worden gesproken over acceptabele concentraties en goed woon- een leefklimaat.

Externe veiligheid

Advies:

1. Voor het aspect externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor de ontwikkeling.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 *Geen belemmeringen ten aanzien van externe veiligheid.*

Gezien het plangebied en de onderbouwing worden er geen belemmeringen verwacht ten aanzien van externe veiligheid.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijksstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.

Waaraan is getoetst?

- Besluit externe veiligheid inrichtingen;
- Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- Besluit externe veiligheid transportroutes;
- Activiteitenbesluit (gedeeltelijk);
- Vuurwerkbesluit (gedeeltelijk);
- Wet vervoer gevaarlijke stoffen (gedeeltelijk);
- Beleid ten aanzien van elektromagnetische straling.

Bedrijven en milieuzonering

Advies

1. De ruimtelijke onderbouwing moet worden aangevuld met een paragraaf milieuzonering.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 Paragraaf milieuzonering ontbreekt.

Omdat het gaat om een uitbreiding van de functie wonen moet worden beoordeeld:

- Of omliggende bedrijven worden belemmerd.
- Of het woon- en leefklimaat in het nieuwe woongedeelte aanvaardbaar is.

Waarschijnlijk worden omliggende bedrijven niet belemmerd omdat andere woningen op perceel dan al bepalend zijn; het woon- en leefklimaat zal niet bepaald worden door omliggende bedrijven maar door eigen veehouderij.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijksstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.

Waaraan is getoetst?

- VNG Handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' (editie 2009);
- Wet milieubeheer/Wgv.

Achtergrondinformatie

Voor een goede ruimtelijke ordening moet aandacht worden besteed aan voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Om dit te voorkomen moet tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige bestemmingen (zoals woningen) voldoende afstand in acht genomen worden. Voor het bepalen van deze afstanden wordt getoetst conform de VNG Handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' (editie 2009) en de Wet milieubeheer.

De richtafstanden gelden in beginsel tussen de perceelsgrens van een bedrijf enerzijds en de gevel van een - in een rustige woonwijk gelegen - woning anderzijds. Bij functiemenging kan worden afgeweken van deze afstanden.

Voor de bepaling van de richtafstanden van veehouderijen wordt voor wat betreft het aspect geur niet uitgegaan van de VNG-Brochure maar van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Uit de jurisprudentie volgt, dat als tussen de veehouderij en een geurgevoelig object de in de Wgv genoemde afstand wordt aangehouden of aan de waarde voor de geurbelasting wordt voldaan, in beginsel moet worden aangenomen dat bij het geurgevoelig object een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Voorwaarde is dat de cumulatie van geur van omliggende veehouderijen (achtergrondbelasting) aanvaardbaar is.

Duurzaam bouwen

Advies

1. In de ruimtelijke onderbouwing een paragraaf duurzaamheid op te nemen met een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen.
2. Aantrekkelijke energiemaatregelen te nemen.

Inhoudelijke onderbouwing

1.1 In de ruimtelijke onderbouwing moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met energiebesparing en het toepassen van duurzame energiebronnen.

Duurzaamheid is een belangrijke speerpunt in het beleid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De gemeente wil in 2035 een klimaatneutrale gemeente zijn. Meer informatie is te vinden in de Routekaart Klimaatneutraal grondgebied 2035, deze is te vinden via de gemeentewebsite.

Specifiek voor de ruimtelijke onderbouwing moet een verwijzing worden gemaakt naar bovenstaand beleid en daarbij moet worden aangegeven welke duurzame maatregelen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld isolatie of de toepassing van duurzame installaties. Het is daarbij verstandig om bij de verbouwing uit te gaan van een laagtemperatuur verwarmingssysteem, omdat deze systemen ook werken wanneer het niet langer mogelijk is om gebruik te maken van aardgas.

2.1 Geadviseerd wordt om aantrekkelijke maatregelen te nemen om een duurzaam en toekomstgericht bouwplan te realiseren.

Er zijn vele duurzame maatregelen mogelijk. Het is zinvoller bij verbouw maatregelen mee te nemen, dit is gemakkelijker dan latere aanpassingen. Zie achtergrond informatie.

Wat is getoetst?

- Ruimtelijke onderbouwing Rijsstraatweg 1 3956 CH Leersum; d.d. 13 mei 2020; opgesteld door Locis Adviseurs BV.

Waaraan is getoetst?

- Provinciale Structuurvisie 2013-2028 en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013, hoofdstuk 4.2;
- Gemeentelijk beleid.

Achtergrondinformatie

- PV-panelen: Door elektriciteit duurzaam op de eigen woning op te wekken kan worden bespaard op inkoop en elektriciteit en de energiebelasting.
- Zonnewarmtecollector: Een zonnewarmtesysteem kan jaarlijks tot circa 50% van de warmtapwaterbehoefte verzorgen. Een combinatie van de zonnecollector met een warmtepomp is ideaal door de structurele verhoging van het rendement van de warmtepomp en hiermee de energiebehoefte van de warmtepomp. Ook zal de warmtepomp een langer levensduur hebben, doordat deze alleen nodig is als er onvoldoende zonnewarmte beschikbaar is.
- Een verbeterde naad- en kierdichting: Een uitstekende naad- en kierdichting ($Q_{v10} = 0,3 \text{ dm}^3/\text{s.m}^2$). Door in de gehele woning verbeterde naad- en kierdichting toe te passen, kunnen energieverliezen worden beperkt.
- Extra isolatie: Met extra isolatie kan de energieprestatie van de volledige woning verder worden verbeterd.
- Douche-warmteterugwinning (douche-wtw): Hiermee kan de 'verloren' warmte van het afvalwater deels hergebruikt worden.
- Hotfill aansluiting van Wasmachine en vaatwasser: De wasmachine en of vaatwasser worden gevoed met warmwater vanuit de ketel of warmtepomp. Elektrisch verwarmen in de machine kost namelijk veel meer energie in vergelijking met een water uit de CV of warmtepomp.
- Een energiezuinig ventilatiesysteem: Door gebruik te maken van warmteterugwinning en/of sturing op basis van gebruik van de ruimtes (op CO₂) wordt energie bespaard.